

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н

С Ъ В Е Т

С о ф и я,
6 март 1988 година

I. ОТКРИВАНЕ

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 1

II. ПО ПЪРВА ТОЧКА

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 2

АСЕН МИЛАНОВ 5

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 5

ВЛАДИМИР ЛЮЦКАНОВ 15

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 15

ВЛАДИМИР ЛЮЦКАНОВ 17

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 17

СТЕФАН ДАНАИЛОВ 17

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 18

АСЕН МИЛАНОВ 18

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 20

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ 21

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 22

АСЕН МИЛАНОВ 24

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 24

АСЕН МИЛАНОВ 25

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 25

АСЕН МИЛАНОВ 26

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 26

АСЕН ШОПОВ 27

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 30

АСЕН ШОПОВ 30

III. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ЗАСЕДАНИЕТО

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ 33

П Р И С Ъ С Т В У В А Щ И

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: СТЕФАН ДАНАИЛОВ
БАНЧО БАНОВ
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ
АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА
ПЕЛИН ПЕЛИНОВ
АСЕН ШОПОВ
СТОЙЧО МАЗГАЛОВ
МИХАИЛ ПЕТРОВ
ВЛАДИМИР ЛЮЦКАНОВ
АСЕН МИЛАНОВ
АТАНАС ВЕЛЯНОВ
ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
ЛЪДМИЛ ПЪРВАНОВ
САШКА МАРИНОВА
лейт. ЖЕЛЯЗКОВ

ОТСЪСТВУВАЩИ

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ - Париж
ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ - чужбина
НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ - Плевен
МАРИН ЯНЕВ - на снимки
ВИОЛЕТА МИНКОВА
ИВАНКА ДИМИТРОВА
ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА
ВЕЛКО КЪНЕВ
НАУМ ШОПОВ

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н

С Ъ В Е Т

Състоял се в Заседателната зала на
Народен театър "Иван Вазов" на 6.III.1988 година

НАЧАЛО: 16.00 ч.

КРАЙ: 17.45 ч.

О Т К Р И В А Н Е:

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

От 24 членове на художествения съвет присъствуват 13.
Имаме кворум и мога да открия заседанието на Худо-
жествения съвет. Предлагам следният

Д Н Е В Е Н Р Е Д:

1. Организационни въпроси.
2. Разпределение на пиесата "Тайната вечеря на Дякона Левски". Докладва Асен Шопов.
3. Проект за сценография и костюми. Докладва Асен Шопов.
4. Разни.
Който има да поставя допълнително въпроси, ще ги постави в точка "Разни".

Имате ли някакви съображения по дневния ред?—Няма.

Приема се.

Първо, искам да изкажем съболезнование към нашата колежка Антония Каракостова за смъртта на нейния баща — наш известен театрален критик, историк и драматург. Вие знаете, че той има капитални трудове за Народния театър "Иван Вазов" извън другата рецензентска и друга дейност, която е свързана с дейността на Народния театър "Иван Вазов". Стефан Каракостов беше едно от имената, което беше наистина най-тясно свързано с работата на Народния театър и мога да кажа, че нашия театър, Народният театър "Иван Вазов" в негово лице загуби един от своите най-добри почитатели, един от своите хора, които най-добре разбираха и познаваха неговото изкуство. И от името на всички Вас искам да изкажа съболезнованията на нашата колежка Антония Каракостова. Името на Стефан Каракостов ще бъде завинаги свързано с Народния театър "Иван Вазов", с това дело, което той има и което не може да бъде заменено от никакви други външни атрибути на признателност и на признание. За съжаление в деня на неговата смърт, на погребението аз имах заседание в Комитета за култура по повод ремонта, който ще се прави на Народния театър.

Минаваме към дневния ред по първа точка.

Другари,

В точката организационни въпроси е включен въпросът за постановката "Пред залез слънце". Искам да започна с това, че в Народния театър откакто съм аз директор, аз за първи път се зблъсквам с такова, както се казва в армията чрезвичайно произшествие — да няма художествен съвет за една постановка, която се

прави в театъра. Художественият съвет в театъра има за задача да узакони и да легализира представлението на всяка постановка. Това е както за всеки филм се издава виза. Незнам дали ви е известно, но без такава виза никакъв филм на Запад не може да излезе. Началната прожекция, която се прави на всеки филм на Запад пише виза номер еди кой, еди кой - във Франция, в Англия - където искате. Понеже ние смятаме, че цензурата е присъща само на социализма и не става въпрос само за цензура. Става въпрос за това, че в една държава, че във всяка държава има ред, който изисква определени събития да стават по определен ред. В театрите, този ред е установен с Художествен съвет. Художествен съвет, който се състои от хора назначени и избрани от колектива на театъра с цел да определя продукцията на театъра, да определя своето отношение към нея и да реализира така да се каже продукцията на театъра вътре в нашето общество. Такава задача има нашия Художествен съвет за всяка постановка на Народния театър. Ние бяхме лишени от възможността да изпълним тази своя функция по отношение на постановката "Пред залез слънце".

Не искам на дълго и на широко да коментирам този въпрос. Тази постановка се прави точно три месеца и половина. За нея бяха проведени около 90 репетиции на маса и на сцена. Не искам да обвинявам и нямам основание да обвинявам никого от останалите актьори, освен актьорът Стефан Гецов за това протакане и за цялата тази история, която стана с "Пред залез слънце". В театъра ние имаме всякакви събития, не съм сигурен дали това е най-дългия репетиционен срок, но хората, които са участвували в него знаят с какво мъчение беше свързан за тях този репетиционен период. Вина за тази история има и режисьора. Аз съжалявам, че др. Енчо Халачев

отсъства, но съм длъжен когато обсъждаме този въпрос да кажа това нещо. Един режисьор, който не намери сили като пълноправен ръководител на една постановка да направи Художествен съвет в един по-ранен период, а не в деня преди премиерата. Аз бях в такава ситуация, че бях съгласен на всичко само и само това да ми се махне от главата. И поради това аз се съгласих тази постановка да излезе без Художествен съвет. И поради още едно обстоятелство, че в нея освен Стефан Гецов участвуват още 20 артисти, които в деня на Художествения съвет долу ме чакаха, тъй като аз се обадох да ме чакат долу - пригответни, гримирани, направени, облечени - хора готови да започнат да вършат своята работа. И аз трябваше да им съобщя, че имам съобщение от директора на болницата, че Стефан Гецов е болен и няма да може да се състои този Художествен съвет.

Преди да се срещна с артистите, аз се срещнах тук с 50 души журналисти, на които трябваше по някакъв начин да извъртам и да обяснявам елегантно и меко какво и защо е станало. Разбира се те не са хора по-глупави от нас и разбраха по какъв начин ние сме стигнали до този момент, че да пускаме на другия ден една постановка без Художествен съвет.

Аз не искам и не мога да обвинявам някого, който да е артист за това, че той се е разболял в деня преди Художествения съвет. Но имам една друга претенция, която се състои в това, че Художествения съвет в никакъв случай не може да се насрочва преди деня на премиерата и за това аз имам пределена вина. Имам определена вина и тя е породена от непрекъснатия натиск на режисьорите да се отмества деня на премиерата - това е непрекъснат натиск - за да могат те да репетират, да репетират и да репетират. Нещо, което според мен е безсмислено в повечето от случаите, но

това е положението. Вие знаете, че в началото на сезона аз издадох една заповед, съгласно която една седмица преди премиерата трябва да бъде Художественият съвет. Тази заповед все едно, че не съм я издал. Никой не желае да се съобразява с нея.

АСЕН МИЛАНОВ:

Но някакъв съвет е имало една седмица преди премиерата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Възможно е разбира се, възможно е.

АСЕН МИЛАНОВ:

Е защо е бил частен съвет, без никой да знае? Тогава можехме да влезнем и ние, дето се вика тихо и тайно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Как частен съвет?

.....

Гледаха критици.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Вижте, никой от нас не беше поканен на това гледане. Аз разбрах след гледането, когато двамадуши от тези другари, които са гледали бях информиран какво е тяхното мнение за представлението. То се състоеше в това, че имаше няколко картини, в които можеше да се каже, че работите са добри, но в три четвърти от картините работите не са добри. Тогава бях информиран, така да се каже след като се състоя тази среща, за която и аз самият не бях поканен. Разбира се аз лично не се натискам да присъствувам предвари-

телно да гледам и специално на тази постановка, аз съзнателно не отидох предварително да гледам нищо. Аз не я гледах на премиерата и няма изобщо да я гледам. Тъй като за мен тя е една нелегална постановка, Тя е постановка неузаконена от Художествения съвет. Аз имам право на това. Отидох и поздравих артистите, но казах, че на премиерата няма да присъствувам. И не съм присъствувал.

Аз имам някои права тук в този театър, за сега поне, докато театърът не е преминал на самоуправление. Тогава вече, който иска да ви бъде директор - халал да му е! Но докато няма самоуправление, аз съм директор на този театър и имам някои права.

Какво можех да направя при това положение? Аз бях поставен в една много тежка и мъчителна ситуация. Да чакам! Премиерата трябваше да бъде на 16 януари, на 25 януари трябваше да бъде премиерата, на 5 февруари трябваше да бъде премиерата, на 18 и 19 трябваше да бъде премиерата и отиде на 25. За мен това стана въпрос вече да излезе, да ми се махне от главата. Никъде нищо лошо не съм казал за това представление, което аз не съм гледал и няма да гледам както Ви казах. Никъде, нищо лошо не съм казал. Хората не ги знаят тези подробности и който ме попита аз казвам, че представлението е хубаво, заповядайте да го гледате.

Какво можех да направя? Аз можех да направя първо, това което направих - да се примиря с тази ситуация. Второто, което можех да направя е да спра репетициите и да се прекрати това, което става. Искам да Ви убедя, че аз можех да направя това нещо, Имам такива права и никой не можеше да ми се наложи да отменя решението. Не го направих заради останалите 20 души артисти, които репетираха и се изстезаваха, и си късаха нервите в

продължение на три месеца и половина - точно! Календарни. Аз мислих много какво да стане и как да стане, но в края на краищата актьорът не е виновен или в случая 20 актьори не са виновни. Има един виновник за тази работа и аз реших, че това което трябва да направя е да се направя на разсеян, да излезе тази постановка за да не бъдат ошетени останалите 20 души, които работиха добросъвестно, положиха много усилия, много труд и на които има струваше вероятно повече нерви цялата тази история, отколкото на мен самия, тъй като мен ме нямаше на сцената. А те бяха всеки ден там на репетиции. Има хора, които са били и те знаят какво беше.

Какво мога да кажа по повод на тази история като последно, като заключение? Мога да кажа, че ние сме нищо. Мога да кажа, че всичко това, което у нас, нали ние говорим и се опитваме по някакъв начин да направим нещо, да въведем нов стил на работа, да излезем от методи и от порядки, които придават едно много лошо лице не само на нашия театър, но изобщо на нашата работа. Всичко това е един такъв случай, така да се каже се елеминира. Защо? Защото има един извънреден човек, какъвто е Стефан Гецов. Аз съжалявам, че говоря това нещо в негово отсъствие, то ще стане сигурно и в негово присъствие ако дойде да разговаря с мен. Ние имаме работа с един извънреден човек, който се смята извън законите, извън установените у нас порядки, извън установените правилници и може да направи всичко, каквото му е удобно.

Аз от своя страна поемам своята вина, за това че позволих това нещо, въпреки, че можех да не го позволя. И ви казвам защо го позволих.

Другари, последното, което казах е свързано с всички тези усилия, които се полагат в нашата страна. Сега тук не е въпрос

да говорим големи приказки, но трябва да кажем ние, нашата страна се занимава с много сериозни проблеми по преобръщането на социализма, по преустройството на социализма, по преустройството на лицето на социализма да го направим ефикасно състояние, високо производителна система и привлекателна система за другите. Система, която може да служи за пример на другите. В този смисъл, в този аспект да се изразя вестникарски в решенията на юлския пленум, на ноемврийския пленум на Националната конференция ние по тази точка сме нула. Надявам се, че Вие като грамотни хора знаете за какво става дума и разбирате за какво става дума.

Други проблеми нямаше. Всеки си вършеше работата. Аз не ходех на репетициите, но виках всекиго да проверявам какво е състоянието с декора, с костюмите, как вървят нещата. Беше време на безкрайни капризи, на изисквания и т.н., които ние успяхме да удовлетворим.

Какво друго мога да Ви кажа по този въпрос? По този въпрос мога да Ви кажа, че такова нещо повече няма да бъде допуснато. Аз съм тук 12 години директор, сега започвам 13 – повече такова нещо няма да стане. Някой ако си въобразява, че ще ме изнудва с това или онова аз ще си дигна шапката и ще се махна от тук, пък който ще дойде – халал да му е. Но това е един позор за Народния театър. Това е позорно нещо, тъй като се знае в цяла София, така да се каже в цялата театрална колегия, че в Народния театър е излязла една постановка без да има художествен съвет

Както казах, аз поемам вината, която имам върху себе си и още веднъж искам да Ви уверя, че аз я допуснах заради другите участващи артисти, но по-нататък такова нещо няма да направя и заради другите участващи артисти. Тъй като другите участващи

артисти, другари всички други които присъствуват, също имат думата по дадено обстоятелство, по дадено представление, те също могат да бъдат някакви фактори. Една постановка в Народния театър или някъде другаде е дело на един колектив, който се състои от ръководство на театъра, от режисьор на театъра, от постановъчен екип и от актьорите на театъра. Така че винаги има начин да се намери изход от всяко положение, включително когато става въпрос и за извънредни хора или хора, които си въобразяват, че са извънредни. Но не прехвърлям на никого вината, говоря за себе си. Искам да Ви заявя, че това повече няма да се случи.

Второ. Имам проблеми с "Пер Гинт", с новата постановка. Режисьорът, другарят Николай Люцканов от няколко дни отказва да се среща с мен, въпреки трикратно отправените му покани. Аз когато седна да пиша нещо - аз съм писател, слава богу, незавиждам на Вашата професия - когато седна да пиша нещо, аз го пиша сам. Когато се прави една постановка на театъра тя е колективно дело. К олектив, който преди малко изброих - ръководство на театъра, режисьор, постановъчен екип с режисьора начело и актьори.

Другарят Люцканов по неизвестни за мен причини отказва да дойде и да се срещне с мен, въпреки моите покани отправени трикратно, плюс днес. Дне за Художествения съвет-той беше тук преди обяв, -но е заявил на секретарката, че е болен и няма да дойде на Художествения съвет. Горе на репетицията той е заявил по повод на разногласията, които имаме с него, ние наистина имаме някои разногласия, но трябва да ви кажа, че са дребни разногласия. От тях човек може да прави капитал само ако иска да прави капитал. Иначе те са дребни разногласия и могат да се оправят много лесно. Но той е заявил, че иска партийното бюро да се на-

меси в този спор и от там-нататък да види как ще се развият работите с репетициите на "Пер Гинт". Не може в театъра да се прави постановка без да имам постоянен контакт с режисьора. Вие знаете, че елементарното – да оставим тези проблеми около разпределението, – но елементарното е ние с него да следим заедно репетиционния процес, да ме информира, да ми каже какво е положението, да определим деня на премиерата, да определим и датата на художествения съвет. Могат да се появят някои събития, които да променят тези дати, но това са елементарни неща, които се правят винаги. Поради отказа на режисьора да се срещне с мен аз не мога да ги направя тези неща. Понеже той е пожелал да се намеси партийното бюро, аз помолих партийният секретар във вторник, в 15.00 часа да се срещнем с др. Люцканов и партийното бюро и да изясним тези проблеми, които съществуват между нас и които пречат на нормалната работа. Във вторник репетицията се отменя на "Пер Гинт", аз я отменям. Репетициите на "Пер Гинт" ще се състоят след заседанието на партийното бюро, където ние с другаря Люцканов ще трябва да изясним някои неща. Тогава ще стане ясно дали те ще се състоят или изобщо ще бъдат отменени.

Никога не съм влизал в никакви остри конфликти и конфронтации в театъра. Но искам да Ви уверя, че в театъра започва да настъпва един хаос, поради капризите на този или онзи. В случая не говоря за Люцканов, аз имам разправии и с актьори. Един, който ме заблуждава, за който аз издадох заповед, друг, който идва в последния момент да ми казва, че той не може да участва и т.н. и т.н. Неща, които... Какво да Ви кажа? Аз съм толкова години в театъра, някои от тях са били в други театри – те не са злини, те не са нещо, което за първи път се случва. Тук има и

директори, бивши - др. Стойчо Мазгалов - дългогодишен директор на "Сълза и смях". И той знае, че в един театър може всичко да се случи. Но ние трябва да намираме формата и начина да преодоляваме тези неща с една добра воля, а не с действия, които ако не са съзнателни обективно да предизвикват конфронтация на едни хора с други и специално на директора с други хора в театъра. Ето защо се стигна до това положение. Във вторник ще се състои заседанието на партийното бюро по желание на др. Люцканов, в което ние ще разговаряме пред партийното бюро, ще изясним двамата за какво става въпрос и в зависимост от това по-нататък ще продължи работата. Ако ние не се разберем, искам да Ви кажа, че репетициите на "Пер Гинт" ще бъдат прекратени и ще влезе в работа друга постановка. Но няма да позволя да бъде разиграван от когото и да било в театъра, да ми се късат нервите и да изпадам тука в състояние на безтегловност заради това, че някой си имал нещо на ум - ектър, режисьор и т.н. Искам въпреки, че тука ги няма режисьорите, само др. Асен Шопов е тука, искам да обърна внимание на режисьорите, че трябва да имат значително по-сериозно отношение към проблемите на трупата към театъра. Това нещо аз ще го провеждам и от тук нататък - аз съм се мъчил, но от тук нататък значително по-категорично, отколкото до сега, тъй като грижата за трупата на театъра не е моя грижа главно, а е главно грижа на режисьорите.

На второ място, няма да допусна никой от актьорите да ме заблуждава. Мамалев идва при мен и ме моли да го освободя от роля, понеже на синуса имал някакъв израстък, който трябва да се оперира, противопоказно е всякакво участие на сцена и т.н. И аз като човек, трябва да Ви кажа наивен и сантиментален казвам:

"Мамалев, щом като е такъв въпроса, какво да направя, ще те освободя". И на другия ден аз издадох заповед и го освободих. Репетициите на "Пер Гинт" не започнаха на 4-ти, те започнаха значително по-късно. И след това останах изненадан, когато чух по радиото, че Мамалев участвувал в програми в провинцията, с които се изкарват пари. Аз го извиках, говорих с него и го наказах. Трябва да Ви кажа, че едно от обясненията му беше следното: "... да, аз да, еми как сега Велок и Павел Попандов да ги оставя сами?" Вижте какъв е момента - той тях не може да ги остави сами, но театъра може да го остави. И отгоре на всичко той злоупотреби с това свое заболяване, което нарече "съдба на своята актьорска професия". Оказа се, че на него трябва да му се правят някакви инхалации, които инхалации се правят на този, на онзи по различни поводи. Хора забеляват с гърло, заболяват с ръце, с крака и т.н. и нещата по някакъв начин се оправят. Но той има наглостта да ме излъже по такъв начин и аз като наистина наивен човек, аз си го признавам това нещо, но аз все пак мисля за актьора. Не може този човек да дойде и да ми каже: "С моята актьорска професия е свършено" - това ми го каза в моя кабинет. Казвам: "Мамалев, върви. Аз ще се оправям по-нататък с Люцканов". Това е въпрос на морал, но този въпрос на морал трудно може да оправдае мен. Това е въпрос на морал за актьор, но аз поемам вината върху себе сиза това, че съм постъпил по такъв начин.

Искам да дажа, че като говоря за режисьори в същото време тук актьорите, които присъствуват, може би и тези, които не присъствуват ще чуят за това, което съм казал, актьорите също трябва да имат съзнание за нивото и за същността на тази работа, която се върши. Това е едно дело, което не може да се направи от директора на театъра, то не може да се направи от режисьора Асен

Шопов, или Енчо Халачел, или Николай Люцканов, или Младен Киселов. То може да се направи с общи усилия на целия колектив – на режисьор, на сценограф, на костюмиер, на актьори, на всички. Но защо нещем? Защото като отидем в Ямбол на халтура от там ще получим 200 лева, а тука в театъра получавам заплата и да върви времето за пенсия.

Хайде да си кажем нещата така истински. Никога и на никого не съм забранил – на актьори – да участвуват в киното. И в телевизията, и в киното, Ние съгласуваме нещата и Сашка, която съм извикал тук – диспечер, знае на нея какво указание ѝ е дадено, Кирил Воденичаров – заместника, знае какво указание му е дадено. Да се прави така, че актьорите да участвуват във всички постановки, в които тях ги търси киното и телевизията. Но това е едната страна на въпроса.

Другото – да смяташ, че ти трябва да ходиш тук и там за да изкарваш пари извън своята заплата, която ти тече по реда на нашия ред, другаде такъв ред няма – това не може да се нарече морал, а се нарича абсолютна неморалност и непрофесионализъм. Това значи да нямаш отношение към института, в който работиш. Да не говорим за престижа на този институт, за неговото име и т.н. Тях за тази работа изобщо не ги интересува.

Всички тези събития, за които говоря се случват в едно време, в което ние като интелегентни хора участвуваме в едно движение наречено преустройство или каквото искате го кажете. Ние участвуваме в едно движение нашето общество да върви към добро. Все едно, че нищо не е станало. Всеки си прави свои сметки, всеки си има свои съображения, а пък какво ще прави Народния театър "Иван Вазов" него малко го интересува.

И затова искам да се върна, да изразя своята голяма благодарност за това, което се направи на 3-ти март сутринта пред театъра. На всички, които участваха в него с един ентузиазъм, всеотдайност, която се среща на сцената – аз съм много благодарен на всички. Не е въпрос дали съм благодарен аз или не, но нашата общественост трябва да ви кажа извън това, което беше писано извънредно високо оцени тази акция на Народния театър, която беше първа по рода си, свързана с чествуване на 3-ти март, на този най-голям ден на българския народ – освобождението от османско робство, от турско робство и за която ние събрахме и симпатиите, и сълзите. Аз бях сред хората. Хора, които хленчиха и подсмърчаха, стотици хора пред театъра в едно ужасно, неудобно време. Ако времето беше хубаво, мога да Ви гарантирам, че цялата градина пред Народния театър щеше да бъде пълна с народ, който да гледа и да слуша това, което беше направено. Искам да изкажа специална благодарност на Стефан Данаилов, който беше инициатор на тази работа, на това тържество, на режисьора Асен Шопов и на всички актьори, които участваха в това тържество. Това, което можех да направя за тях – поканих ги горе всички на една почерпка, която не струва нищо. Тя струва 250 лева, които аз ще оправдая. Тя не струва нищо пред този обществен ефект, който имаше нашето проявление. Казвам това като един пример какво ние можем да правим и как можем да правим, и как трябва да сезащитава престижа на Народния театър "Иван Вазов". Казвам Ви го като знам отношението на стотици хора, хора които наблюдавах около себе си, които се смееха и плачеха. Нямам предвид хора, които обикаляха и минаваха да видят какво става и що става и даваха своята оценка. За мен най-важната оценка е тази, която даде публиката – млади, въз-

растни хора, хора с деца на раменете в този ужасно студен, ветровит и неприветлив ден. Това показва, че изкуството, когато е направено от сърце и направено по подходящ начин и в подходящ момент няма начин да убегне от вниманието на публиката.

Това са въпросите, които исках да кажа по първа точка.

Има ли някакви въпроси, които да ми се зададат? Нещо да ме попитате? Нещо да се каже?

ВЛАДИМИР ЛЮЦКАНОВ:

Аз искам да кажа само две думи не като син на режисьора на "Пер Гинт", но като актьор участващ в тази пиеса. Аз не знам точно какви дразги имате и за какво става дума, но искам да кажа, че извън тези ваши дразги климатът между тези 20 души, които в момента репетират в "Пер Гинт" е много добър и много дълбоко творчески. Независимо от всичките проблеми с промени в разпределението и т.н. и т.н. Работим всички с огромно желание, разбира се не на всички може да се угоди, но това винаги е нормално в един работен процес и всички сме много амбицирани. Нещата вървят, независимо от трудностите, независимо от това, че на първата репетиция декорът пак не беше построен така както трябва та го разваляхме и репетирахме хептен на маркиран декор от две вѐжета. Моето мнение е, че може би трябва да обмислите решението си за свалянето на тази репетиция вѐв вторник, тѐй като това може да доведе до вътрешни някакви в състава обезверявания или как да го нарека. Незнам! Това е моето мнение като участник в пиесата.

ПРЕДСЕЛАТЕЛ ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Аз съм информиран за състоянието на колектива вѐтре и знам, че колектива е много впрегнат и слава богу. Но аз искам да

преодолея с режисьора някои неща, аз съм художествен ръководител и директор на този театър, които мен ме поставят в неизгодна ситуация. Аз не мога да следя, ако режисьора не поддържа контакт с мен, аз не мога да следя. Това са елементарни неща. Той не може да ми праща бележки чрез помощник режисьора, на които бележки аз да му пиша и след моята трикратна покана аз се качих горе за да кажа нещо, тъй като той не пожела да слезе при мен. Това са неща и те влизат в работата.

За климата на работа аз съм информиран. И тъй като този въпрос за мен е принципен във вторник аз отменям репетицията. Във вторник след обяд ще се състои заседанието на партийното бюро с мен и режисьора и там ние ще определим хода на по-нататъшната работа. Искам да Ви уверя, че нямам никакво желание да се осуетява някаква работа, но все пак има неща, на които аз трябва да държа ако не искам да започнат отвсякъде да ме подритват и изобщо да не ме бръснат за нищо, Няма да допусна и не мога да допусна с мен да се кореспондира с писмени бележки чрез помощник режисьор или чрез този, или чрез онзи. Ако на някого не съм му удобен като директор или не съм му приятен да отиде в ЦК и в Комитета за култура и да каже: "Аз този го неща за директор!"

Вижте, аз не се чувствавам добре. Ние можеме да имаме разногласия с Николай Люцканов, със Стефан Гецов - Стефан Гецов го изключвам, с него аз нямам кореспонденция - с Асен Шопов, с Младен Киселов, с Енчо Халачев може да имам разногласия. Но тези разногласия трябва да бъдат коментирани. Аз не съм тука нито престъпник в този театър, нито пък съм човек, който ще каже "Хайде си гледай работата, какво представляваш ти!" Такова нещо няма. Докато съм назначен аз съм директор и художествен ръководител на този театър. Имам пълномощия и да отменям репетиции, имам пълно-

моция и да спра репетиции, което трябваше да направя всъщност с "Пред залез слънце". Не го направих заради актьорите. Аз имам право на диалог. Имам право на диалог да ми се каже: "Ти си свиня" и аз да се обърна и да кажа: "Може да съм свиня, но искам с тебе тук да се разберем по тези въпроси". Това е положението. Аз не работя за първи път обществена работа в този театър, бил съм и на други места и съм се занимавал с малко по-сложни неща. И главно искам да дообясня какъв е проблема. Известно ми е, че актьорите са впрегнати и мога да Ви уверя, че от моя страна ще бъде направено всичко възможно работата да върви нормално.

ВЛАДИМИР ЛЮЦКАНОВ:

Искам да Ви кажа, че на режисьора също като на Вас хич не му е приятно да си кореспондирате и да се карате. Фактът, че той не е тука, тъй като аз случайно минах през къщи, понеже неговото кръвно е много високо и той лежи сега в къщи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Нищо, нищо. Ние ще се видим с него. Искам да ти кажа, че за разлика от него аз съм получил инфаркт, моето кръвно също е високо, но аз съм длъжен както всеки да си гледам работата. Пък дали ще ми се случи нещо - това е друг въпрос.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Добре и какво ще решим ние, когато отново се съберем тук и трябва да определим кой за колко точки играе в постановката, която излезе без Художествен съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Аз ще определя точките. Аз ще определя точките на основата на разговор с режисьора и с някои други хора, които изпълняват основни функции в тази система.

АСЕН МИЛАНОВ:

Това дето се изнесе тук, това е принципен въпрос. Как да ви кажа, всичко това преустройство, дисциплина, наистина колектив, колективна работа, колективна театрална работа, която е нашето изкуство и пр. и пр. Но това е въпрос до спазване на единичното. Тук има нещо, с което се объркват хората. Тук не става дума за честолюбие, Не може така! Това са два въпроса, върху които искам да обърна внимание. Ето даже и драматург има тук, всички останали мога да ги нарека колеги. Аз не мога да разбера - критици били поканени да гледат. Даже директорът не знае. Зад гърба се прави нещо, което е ненормално. Разбирате ли? Това не може да стане така. Не може да се разреши поради желанието на който и да е да дойдат критици - да не говорим, че изобщо по принцип критици идват след завършване на спектакъла, а те са дошли преди това.

.....

Те са дошли като приятели.

АСЕН МИЛАНОВ:

Като приятели не могат да дойдат, след като от тези приятели.....

/СПОР/

АСЕН МИЛАНОВ:

Не ме прекъсвайте, искам да се изкажа. Аз за първи път

се зблъсквам с нещо, което е принципно важно, но понеже не съм се занимавал, не съм толкова логодиаличен. В това отношение ние имаме външни критици, които могат да дойдат като членове на съвета. Те могат да дойдат когато се назначат. Те не могат така по приятелски да дойдат. Всичко това ми е ясно и ^{не}бламираме всичко останало. С други думи ние се връщаме не назад в преустройство, а още по-назад. Не може така. Не може да се позволява. Режисьорът тука е много виновен. Вижте какво, аз не обичам началстващият режисьор. То без актьора не става, без колективно отношение. Несъм много ясен. Вярно е! Но това са началствания, то не е единно началие. Изведнъж правим подлост по отношение на един принцип и след това всичко се връща назад. Ами естествено, достатъчно са тези приятели да кажат: "Това като се оправи, всичко може да мине". Някой казал: "За какво ми е този съвет?" Ами той е необходим съвет. Утре без да искам, подсъзнателно всичко може да стигне до човека, който работи в колективната му работа. Аз имам и други съветници, също приятели, но не съм ги извикал да дойдат да гледат, защото не знам дали Банчо Банов ще е съгласен. Не може така, Първо, това е един голям пропуск, а после дето се вика това е последица от този съвет. Това е вина на управлението, което имаме на художествения ръководител и на драматурга. Как да не оценят това положение, че е противоизвънредно, Това не може. Щом е така, трябваше да гведа друг съвет, истински съвет, нашият съвет. За да може да се затвърди оназитема, че съвета игнорира или да се разбере, че те го правят вътрешно комплицирано, несериозно и т.н. И тогава ще имат отношение разни работи.

И второ. Откъде накъде партийният секретар и партийното бюро ще е арбитражна комисия. Тогава аз нищо не разбирам. Ако то

Ако ги има, то има партийна група там, ако партийната група е взела решение дадено в партийното бюро то вика директора. Откъде накъде сега Люцканов? Това не може така. Аз неznam, но да каже Стефан Данаилов. Партийното бюро може да се отнесе към директора. Какво е това? Да не е арбитражна комисия партийното бюро. Ами аз ако искам Грацкият комитет след това? Изобщо тук има нещо нередно и обяснете ми защо ще трябва да е така? А после, съвсем основателно и правилно е аз ако съм и на мястото на директора, и на художествения ръководител, и на какъвто и да е щом се спазва единоначалието, то ще се спазва и сума време още с това преустройство, това единоначалие - тогава стават нещата, тогава става диалог. С това не мога да се примиря. Аз това не го разбирам.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Искам да обясня на др. Асен Миланов следното. Режисьорът има право да извика свои приятели да видят представлението, когато още се репетира. И четиримата, които е извикал са професори. Той може да извика и други хора, които не сатакава категория, а негови близки, познати да видят и да му кажат. Но той бламира Художествения съвет и тук аз казах, че поемам тази вина върху себе си. И аз я поемам по определени причини. Освен актьорите тук стоят и други неща, които аз тук не искам и не мога да обяснявам. В партийното бюро ще ги обясня, но тук не мога. Аз ви казах достатъчно ясно и поемам върху себе си цялата тази история с "Пред залез слънце", с целия този репетиционен период, който беше три месеца и половина заради кефа на един човек, който съсипва работата в театъра. Цялата история беше направена нарочно. Аз след като се обадох на директора на болницата не мога да кажа, че той не е получил заболяване на гърлото. Аз не мога да кажа това нещо. Очевидно е било така, но Художествен съвет не трябваше да бъде предния

ден преди премиерата. Той трябваше да бъде 4-5 дни преди премиерата, че ако получи такова нещо да може да му мине за 1-2 дни, както на другия ден беше готов за премиерата и да може да се направи Художествен съвет. Но човекът очевидно не желае да се подлага на преценка на тази публика, която присъствува тук. На него тази работа не му е приятна и затова беше изиграно цялото представление. За първи път от както аз съм директор в Народния театър се случва такова нещо. За първи път.

Искам още веднъж да Ви уверя, че аз поемам върху себе си цялата вина за тази история, която аз допуснах, заради актьорите и по някои други съображения, които тук не желая да излагам.

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ:

Другарю Фучеджиев, бихте ли ми позволили. Във връзка с това искам да кажа за сервиза, който е зад сцената, тъй като за първи път аз се зблъсквам с едно отношение на технически служби към самата постановка.

Декорът ние го предадохме навреме, когато трябваше и започнахме след това да реализираме желанията за разширяване, за подобрения и т.н. Но се достигна до един момент, когато усетих, че техническият персонал не проявява желание да подготвя сутрешните репетиции. Наложих се да идвам аз сутрин в 7.30ч. да подготвям репетициите за да могат да протекат нормално. Изразява се в отношението на режисьор, на - вие знаете там актьорите - към самите работници. Към сцената, към реквизитори, сценични, които не построяваха сцената както трябва. И репетициите започваха вече с умишлени гафове от наша страна. Това се прекрати, но искам тук да ви кажа това. Фактът, че на самата премиера беше измъкнат щепсела и фурката не тръгна, на втората премиера някой

подритна торбичката и щеше да отмъкне декора – това са вече опасност за едно отношение на този сервиз към постановъчните репетиции.

За "Пер Гинт" искам да Ви кажа това, че ние се мобилизирахме да можем да подадем и на 23 подаваме терена, който е много сложен и голям. На 2 април подаваме целият декор. Т.е. за 20 април, както е определена премиерата от наша страна ще има организация за реализиране на тази постановка.

ПРЕДСЕЛАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Тези въпроси за измъкването на щепсела и други бяха поставени пред мен от режисьора и аз му казах: "Според мен това е направено нарочно и няма защо да се чудиш". Хората в края на краищата в някакъв театър или тука, или там – аз не мога да контролирам всичките реакции. И действията от този род са резултат на такива реакции, коетозасяга за съжаление не само този, който предизвиква техните реакции, а засяга честта и името на този театър. И затова за сетен път да кажем тук не бива да допускаме такива неща и доколкото зависи от мен няма да ги допускаме.

Репетиционният период ще се провежда в строго определени рамки. Някои може да ми каже: "Ами да, след като Стефан Гецов направи това-онова" – това е положението. Стефан Гецов ще си плаща със своя престиж тук пред целия Художествен съвет. Както знаете играе, играе и на третото представление го няма. А Енчо Халачев иска да слагам по 8 представления на месец. И аз му обясних, че 30/100 от представленията на "Котка върху горещ ламаринен покрив", за което той постоянно тук ме тормозеше да я слагам в програмата са паднали по негова вина. След това по вина на

Виолета Гиндева, която боледуваше. И Стефан Гецов който, когато му е кеф се обажда, че ще дойде на представление, когато не му е кеф се обажда, че няма да дойде. Това е известно. Той е извънреден човек. Но с този извънреден човек тук свършва историята. И му казах на Енчо Халачев: "Много съжалявам, аз това представление не съм го виждал, неznam какво представлява". Съжалявам, че Котката беше едно хубаво представление, което ние играем, колко - шест години. Това представление остана неизиграно, така както трябва да бъде изиграно по вина на този човек. От една страна Енчо Халачев ме притиска да се играе представлението, от друга страна него го няма да играе.

Искам да вляза в положението на Енчо Халачев, който беше много травмиран. Той щеше да получи така да се каже удар и му казах: "Виж какво Енчо, недей много да се впрягаш, защото той ще си бъде жив и здрав, а ти ще умреш. Ти, който си здрав, а той все нали нещо не е в ред и т.н. По-спокойно, някак тази работа ще я изгазим". Но втори път няма да я изгазим, поне докато съм аз тука директор. А като дойде друг да я гази, да прави каквото иска.

И понеже говорим за режисьори, искам да обърна внимание на целия останал персонал. Нашият театър в последно време изпадна в много неприятна ситуация. Репетират 20 души, останалите поне 50 души стоят. Ние не можем да комбинираме едно представление на камерна сцена. Защо? Защото всеки от режисьорите се е вторачил в 15 души и нече да работи с други. Предложих тук един млад режисьор да направи пиеса на български автор на камерна сцена, режисьорската колегия го отхвърли. Каза, че той не е достоен за сцената на Народния театър. На мен не ми остава нищо друго, освен аз да търся и да не се съобразявам с нашата режисура

Нашата режисура не може по този начин. Като ти не искаш да го правиш - добре! Ние имаме 5-6 души режисьори. Добре де, намерете, предложете ми един, който да работи. Сега ние започваме "Пер Гинт", в който участвуват не повече от 20 души. Там някъде - не съм сигурен колко са точно. Другите 50 стоят без работа. Ами тази работа така няма да стане. Това означава, че ние се намираме в един много неприятен стадий от работата на нашия театър. Говорих с др. Банчо Банов и искам от него, от литературното бюро в следващите няколко дни заглавие. Ние говорим за съветска камерна пиеса, ако не можем да намерим такава, ще вземем пак от голямата световна класика, ще намерим един режисьор да седне тук да работи и да се работи и на камерна сцена.

АСЕН МИЛАНОВ:

А с новите български пиеси какво става? Искам да кажа за камерна сцена.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕЛЖИЕВ:

За камерна сцена за пиесата на Кольо Георгиев търся режисьор.

Но в това състояние, в което сега се намираме сме в една много неприятна ситуация. И във всички случаи ние трябва да излезем от тази ситуация. Както се работи "Пер Гинт", трябва на камерна сцена да се репетира друга постановка. Ние вече отиваме към края на сезона без една постановка на камерна сцена. Това е недопустимо. И аз очаквам тука през другата седмица от литературното бюро - цялата световна класика, българска класика - каквото и да е. Знаете как се играха тези постановки "Сватбата на Фигаро" и "Изобретателната влюбена" с огромен успех. Дайте ще направим едно такова представление.

АСЕН МИЛАНОВ:

Това е по-добро, отколкото външен режисьор за новите пиеси. Театър с новата българска драматургия, той е лицето му. Ако той го прави със собствени, вътрешни, с колегите си. Не може външен еди какъв си. Разбирате ли?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Новата българска пиеса на Стефан Цанев ще се прави от Асен Шопов. Новата българска пиеса на Иван Радоев ще се прави от Младен Киселов. Имаме материал от Никола Русев, с автора сме се уговорили, за сега от нашите режисьори няма кандидат. Но когато аз не мога да намеря режисьор, да речем за камерната пиеса на Кольо Георгиев ще потърся външен човек.

АСЕН МИЛАНОВ:

Тогава пиесата няма да е наша.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

От нашите режисьори българска пиеса поставя само Асен Шопов и Младен Киселов. Но това са въпроси, които сега няма смисъл да ги коментираме.

Тук исках да се спра на въпроса за актьорите и за отношението на актьорите към театъра. Аз мисля, че е крайно време, аз не говоря за всички, но вие знаете, че в театъра не по моя вина общо взето вниманието се съсредоточава върху една малка група актьори. Има 85 души, които се водят - 15 души от тях са абсолютен аут, другите 20 души са не абсолютен, но почти аут и остават към 40-45-50 души. И трябва да имам добрата воля на един режисьор, когато се прави "Пер Гинт" да вземе една камерна пиеса, да види кои са свободните актьори и с тях да се опита да направи своята постановка. Има сложности, с които така да се ка-

же аз се занимавам постоянно и сложности, които не зависят от мен. Но това е колективно дело. То е дело на ръководство на театъра, на режисьорите, на постановъчните екипи и на актьорите. Но има актьори, които вече много гледат навън. Актьори, които са необходими на театъра, но не можеш да ги хванеш за нищо. Какво мога аз да направя? Той има право да бъде освободен от постановка по медицински съображения ако в репетиционния период ми представи медицинско свидетелство. Тогава нищо не мога да направя - вдигам ръце. Той може по творчески съображения да иска да бъде освободен, което аз имам право да преценя дали е основателно или не. И като не дойде три дни на репетиция ако сметна, че не е основателно да го освободя от театъра, тъй като не се е явил три дни на работа. Това е положението.

АСЕН МИЛАНОВ:

Смятате ли, че е малко нещо ако се освобождава от роля. Като не иска да участвува - освобождава се от ролята. Едно време беше изобщо въпрос на чест и обида да те освободат от пиеса и да те не искат. Ако се повтори, потрети - тогава се освобождава. Казвам Ви, това е сериозно нещо, Сега можеш да останеш изобщо извън театъра, ако те освобождават от роля.

ПРЕДСЕЛАТЕЛ ДИКО ФУЧЕЛЖИЕВ:

Едното време го остави. Не можеш да останеш, защото знаеш колко е сложно това. Аз за да накажа някой, трябва да имам писмено съгласие на Прифсъюзния комитет. Прифсъюзният комитет не даде съгласие за един пияница да го освободим от театъра, който отиде в Белгия и остана там, но не дадоха съгласие. Нещата имат точни, реални измерения.

АСЕН МИЛАНОВ:

Ако освободите някого два-три пъти от роля...

ПРЕДСЕЛАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Асене, те не се сърдят, че ще ги освободя, а искат да ги освободя.

МИХАИЛ ПЕТРОВ:

Извинявайте много, аз много късно научих за този съвет, а имам един неотложен ангажимент и моля да бъда освободен.

ПРЕДСЕЛАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Да.

АСЕН ШОПОВ:

Аз не бих могъл да започна на нова страница, съгласно дневният ред, а да мина на нов ред, но на същата тема. След тази информация, предизвикана от реакции на нашето състояние, в което заобикаляйки дълго време необходимостта да се говори по въпроси, които съществуват рано или късно ще ни изправи пред такава ситуация. И аз също съм съгласен, че закон има, правилници има, редно е да се спазва. Това е като пожелание. Но когато се установи практика на неспазване и на заобикаляне, и на несъстоятелност на общата картина, той не може да мине без да се зблъскаме с въпроса какво става, защо става, какво трябва да се направи? Горедолу същата логика на натрупване е довела до..., а сега трябва преустройство.

Искам да кажа, че аз не мога да започна с това - ето Ви разпределението и да продължаваме нататък. Без задължителна от моя гледна точка на момент на опит, даже апел към отсъстващия съвет, да ме извинят присъстващите да ме изслушат много

внимателно, да прецени предварително хода, който следва да извърши театърът. С така наречената концепция-режисьорска по заявката как се чете пиесата, респективно как ще се проектира представлението на сцената – нещо, което практиката също е замърляла. И понеже в качеството си на постановчик и аз съм го прескачал при всеки художествен акт, освобождавайки се от чувството на това, че и художествения акт има измерения, които граничат с отговорност с мен застава ситуацията на действащи от позицията на каквото се получи. Все накрая нещо се получава, а освен това са ме и научили на това, че винаги се получава поредната крачка напред или поредния успех. Само че в момента въпросът опира до, ще кажа текст, а не пиеса, който има подчертано изречен характер, силно изразен някъде в страни от така наречения художествен текст, художествено творчество, художествената измислица в най-грубия смисъл на думата, а има политически, исторически автентичен, документален характер и на сцената звучи не като театър или не малко като театър, а като нещо, с което се третира аудиторията. Т.е. обработва се обществено съзнание. Следователно театърът и ръководство на театърът и ръководители на всички нива не могат да бъдат безразлични, включително и творци към избраната посока на действие, която ще опре. до необходимост от яснота за това, с какви изразни средства се борави и каква прицелна точка се поставя. И аз това нещо бих искал да го споделя, даже ако щете в контекст с въпроса – този ли трябва да прави пиесата, или друг трябва да я прави? Логичен или предизвикан от конкретните обстоятелства, ето на – пиесата е реализирана от този режисьор в един вариант, убеден или преднамерен коментарът съществува, това ли е версията, която ни е нужна, това ли е подтекста на текста, това

ли е интонацията на представлението, което е необходимо на нас или не – кого да занимая? Или как да занимая? Испоредно, извън или над тревогата за състоянието на театъра. Аз мога определено да кажа, че няма нужда да споделям никаква концепция по отношение на пиесата извън изложената картина на театъра. Ако не мога да бъда добре разбар и трябва да го дешифрирам, то моята концепция може да се състои само в това, че пиесата е контекст на картината на театъра и нищо друго. Т.е. тя не е обърната назад в историята, не е желание или опит да се улови художнически неуловимия на Апостола образ, да се сподели отново биографията, да се изрази атмосфера с време далеч от нас със всичките календарни възпоменателни моменти – на 150 годишнина от раждането, на обесването, на заслугите, на ореола на Апостола, на какво е той за българина и т.н. Извън жалното на пиесата, което когато тя постъпи в съвета тук имаше нюанси на обсъждане, даже самият аз бях шокиран от това народна трагедия импровизира посоката на внимание обърната към обекта, предмета на анализа – народът, а не към изграждане портрета на героя, което аз тогава отричах още с първите редове на пиесата, встъпвайки в пряк диалог с публиката, в диалог-уговорка, че няма да се занимавам с това и това, а ще разсъждавам по това и това. Или с други думи ще се мъчи да направи анализ на националния характер с желанието да прави определени изводи в определена посока. Т.е. правейки анализ на негативни проявления на националния характер тя извежда исторически оптимизъм, ако мога така грубо да се изразя и извежда увереността в способността на народа, въпреки всичко да демонстрира своите положителни проявления посоки на развитие или реализация като нация.

Разбира се аз ще се върна назад към разговора, който

почнахме. Време наистина няма да ни остане и аз незная дали ще пристъпя към разпределение, дали ще пристъпя към тези десет имена, но...

ПРЕДСЕЛАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Не няма. Днес няма да има разпределение.

АСЕН ШОПОВ:

Ще тръгна от тази картина, защото тя не е без значение. Това не е без значение за така наречената творческа и друго състояние на един колектив да реализира едно нещо. Ако спортистът реши, че ще отиде на състезанието без съответната психическа и всякаква подготовка, той може да демонстрира само несъстоятелността си. А пиесата е изпитание за колектива на театъра и с това имам предвид въобще, този или онзи реализатор режисьор или този или онзи изпълнител актьор. Тя е задължителна провокация на способността му като ансамблово, колективно единомислие, единоействие да реализира представлението на основата на пиесата като тотален театър с обща цел или общо намерение да внуши определена идея не от ниво режисьорско решение или на ниво на извратен образ. Нито режисьорът може да реализира представлението, нито актьорът който ще играе така наречената главна роля или в случая въпросният Апостол може да направи каквото и да било, нито който и да бил актьор може да направи нещо извън заложената в драматургията необходимост от валентност между всички десет единоействащи хора на сцената с основният им партньор публиката в зрителната зала. Така е адресирана, така е написана пиесата. Тя изисква тази реална оценка, тази яснота по въпроса.

Става дума за това, че нито талантът, който е даден от бога, задължителен като присъствие за да се реализира харак-

тер няма нито време, нито терен, нито обстоятелства да се развият на сцената. Т.е. да се сложат на сцената и в очите на публиката да се реализира така наречения процес на развитие, познат на род изисквания на психологическия театър. Характерите излизат в най-завършената точка на сцената за да реализират само основното на всички, чрез всички или за всички действие, изразено в тоталния зададен, буквално зададен въпрос какво стана, защо се случи? Не само анализ на търсене на отговор на въпроса защо и даване на този отговор. Затова нито талантът, нито професионалното умение, с което ще се изгради представлението могат да решат задачата.

Ето това го слагам тука на масата, най-провокативно, отнасяйки го най-напред към режисьора и ако бъде ясно, осезаемо разбрано хронизиращо въпросът, а какво решава задачата то е на таланта или на професионализма, вътрешната убеденост, гражданското отношение или чувството на ангажимент към проблемите, които поставя пиесата в диалога си и публиката. Следователно основната оценка на пиесата като тотален национален диалог, анализ на една картина и на театъра като основна негова същност като призвание ако има нещо да каже на публиката, той се реализира в срещата си с нея. И когато престане да има какво да каже или се освободи от този ангажимент, или не чувства никаква необходимост започват да се въртят въпросите какво става с нас? С нас става само това, че ние нямаме никаква необходимост от срещата си с публиката. Нищо друго не става с нас. Всичко друго, което продължаваме да вършим и едва ли не да симулираме жизнена дейност е само да реализираме ежедневието си. Във вид на това, във вид на задачи, във вид на: "Да, продадено е представлението! Да, тази вечер трябва да го играем!" Да, всичко това е да, но...

Съвсем случайно дойде този филм по телевизията на Фелини "Репетиция на оркестър". Този филм като че ли дойде да ме издраска. Две неща вътре ми внушиха, че веднъж - сега ни свързвало, казва там, не коментира, но то е като басните, които разказваме, само думата там е силна - омразата ни, взаимната ни омраза помежду ни. А когато се случва непоправимото, т.е. когато става земетресение и разбираме, че не става земетресение, а живота ни блъска отвън по начин, който не търпи коментар и ни кара да се смълчим всички се чува, че: "А сега ни остават само инструментите и само нотите за да прозвучи музиката".

Никой няма да Ви пита, в смисъл това, което се нарича реален ход, действителност, онова което се търкаля независимо от ничия воля рано или късно ни изправя пред трудността да застанем лице с лице със състоянието на нещата, такива каквито са.

Аз съм длъжен да направя едно изявление, тъй като Вашият коментар за състоянието на нещата мен ме изненадва. И аз искам за заявя, че - понеже имам тук едно изречение, което може да бъде предмет на най-малкото на неразбиране във връзката с картината там - ще се заседавате, ще се срещате, ще разговаряте, отложена е репетицията, а след това ще решите ще се продължава ли или няма да се продължава. Аз искам да кажа, че влизам в този ход да пристъпя към разпределяне на пиесата с ясното съзнание, че е следващата, подготовката на следващата дежурна пиеса, която трябва да седи в съзнанието на театъра какво той ще прави след "Пер Гинт". Всичките мои действия във вид на всякакъв нюанс, който бих обяснил ако коментирам разпределението са от точката, какво ще правя аз от 1 май нататък. Т.е. за мен съществува дежурна пиеса долу на сцената и понеже за едно разпре-

деление ще се изправим пред въпроса възможно ли е самостоятелно да се разпредели или ще визира хората, които и долу репетират. Моята картина, с която бих запознал съвета е през презумцията, че това се репетира. Понеже аз нямам никаква предварителна информация, че съществува такава ситуация.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Затова, аз отлагам Художествения съвет за разпределение-то. Художественият съвет ще бъде насрочен следващата седмица, след вторник.

Закривам заседанието.

ДИРЕКТОР:

/Д.Фучеджиев/

Стенографф Ольга Недялкова